

МОТИВ ЗАГАДКОВОСТІ В РОМАНІ РУТ ВЕА “ТА ДІВЧИНА”**Тетяна Гуляк**

*Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника;
76000, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57;
e-mail: tetiana.huliak@pnu.edu.ua*

У статті досліджено мотив загадковості як ключову структурно-семантичну одиницю детективного роману, що визначає його жанрову специфіку та художню організацію. Особливу увагу приділено вивченню функціонального навантаження цього мотиву в структурі твору, зокрема його ролі у побудові інтриги, створенні напруження й активізації читачького інтересу. У центрі дослідження – роман “Та дівчина” Р. Веа, який виступає репрезентативним прикладом сучасного психологічного детективу й слугує основою для аналізу жанрово-стильових особливостей моделювання загадковості. Загадка розглядається не тільки як сюжетотвірний елемент, що забезпечує динаміку та спрямованість оповіді, а й як складний художній механізм, який формує специфічний тип читачької взаємодії з текстом, зокрема провокує залучення, інтерпретаційну активність та емоційне співпереживання. Такий підхід дає змогу висвітлити глибинні смислові структури твору і з’ясувати, яким чином мотив загадковості забезпечує цілісність і художню виразність детективного наративу.

Розглянуто етапи формування, розвитку й трансформації мотиву загадковості в романі Р. Веа, із акцентом на функціонування ретроспективної перспективи, ненадійного наратора, фрагментарності подання інформації, а також метанаративних і візуальних елементів. Виокремлено багаторівневу структуру загадки – фактологічну, психологічну та символічну. Підкреслено значення соціокультурного контексту, який посилює атмосферу таємничості. Мотив загадковості в сучасному детективному романі інтерпретується як структуроутворюючий компонент і засіб залучення читача до інтелектуальної гри, що створює унікальну комунікативну ситуацію між текстом, автором і реципієнтом.

Ключові слова: *мотив загадковості, таємниця, наратор, ненадійний наратор, метанаратив.*

Детективний роман як один із найпопулярніших жанрів літератури впродовж останніх двох століть неодмінно привертає увагу як читачької аудиторії, так і літературознавців. Феномен незмінної популярності детективної прози полягає передусім у майстерному використанні автора-

ми конкретних мотивів, які становлять структурно-семантичне ядро жанру та визначають специфіку його художньої організації.

У центрі детективного роману завжди є загадка, яка передбачає велику таємницю і відчуття завершеності, блокуючи всі можливі рішення. Спроба розгадати цю таємницю формує основний художній прийом, на якому базується детективна література. Він створює рамки розслідування та дізнання, структурує оповідь, щоб представити переконливі аргументи, матеріальні докази. Ці елементи допомагають детективу ідентифікувати, затримати, і, зрештою, засудити злочинця. Процес включає в себе розкриття таємниці шляхом відстеження послідовності подій та вивчення їхнього розвитку через взаємодію персонажів у романі.

Постановка проблеми, аналіз досліджень. Мотив загадковості в детективному романі функціонує не лише як сюжетотвірний елемент, але й як складний художній механізм, що формує особливий тип читачького сприйняття та інтерпретації тексту. Загадка в детективному творі виступає водночас як предмет розслідування для персонажів та як інтелектуальний виклик для читача, створюючи унікальну комунікативну ситуацію між автором, текстом і реципієнтом.

Фундаментальні основи вивчення мотивів детективного роману заклали видатні зарубіжні теоретики літератури, серед яких особливе місце посідає Ц. Тодоров, який у своїх працях детально проаналізував структуру детективного тексту й виділив ключові модули “цікавості” та “саспенсу” як ядрові елементи жанру, що стали теоретичною основою для подальших досліджень мотивної структури детективної літератури [7]. Значний внесок у розуміння специфіки детективного роману зробив Ч. Ржепка, який зосередив увагу на аналізі ключових мотивів детективної прози, особливо важливим є його дослідження так званого “puzzle element” – елемента головоломки, що активно залучає читача до процесу розгадки та створює особливу форму читачької участі в розвитку сюжету [6]. Р. Волкер розширив дослідницьке поле, зосередившись на інноваціях у mystery та detective fiction, його праці охоплюють еволюцію мотивів пригод і загадковості від творчості Е. По, якого вважають засновником детективного жанру, до сучасних авторів, демонструючи динаміку розвитку жанрових мотивів [3]. Особливої уваги заслуговують дослідження постмодерних тенденцій у детективному романі, які проводили У. Еко, Ж. Перек і П. Остер, глибоко проаналізувавши мотиви метафізичної загадковості, містики й експерименту в постмодерному детективі, показавши, як традиційні жанрові мотиви трансформуються в умовах літературного постмодернізму.

Актуальність дослідження мотиву загадковості в детективному романі зумовлена кількома чинниками. По-перше, недостатньою теоретичною розробленістю проблеми в сучасному літературознавстві, особливо в аспекті її функціональної специфіки і структурної організації. По-

друге, необхідністю переосмислення традиційних підходів до аналізу детективної літератури в контексті сучасних теорій мотивного аналізу та рецептивної естетики.

Мета статті полягає в системному аналізі мотиву загадковості як домінантної структурно-семантичної одиниці детективного роману та дослідженні його функціональних особливостей.

Об'єкт дослідження – детективний роман “Та дівчина” Р. Веа. **Предмет дослідження** – жанрово-стильові особливості моделювання мотиву загадковості в детективному романі.

Досягнення поставленої мети передбачає розв’язання таких **завдань**: визначення теоретико-методологічних засад дослідження мотиву загадковості; аналіз структурної організації мотиву в детективному тексті; виявлення основних функцій мотиву загадковості.

Теоретичну базу дослідження становлять праці з теорії мотиву (І. Сільман), поетики детективного жанру (Ц. Тодоров, У. Еко, Т. Кестхей), а також роботи з рецептивної естетики (Х. Яусс, В. Ізер) та наратології (Ж. Женетт). Методологічною основою слугує комплексний підхід, що поєднує мотивний аналіз, структурно-семіотичний метод і рецептивно-естетичний підхід до інтерпретації художнього тексту. Мотивний аналіз допоміг проаналізувати, як мотив загадковості формується, розвивається і трансформується в межах одного детективного роману; структурно-семіотичний метод дозволив розглянути мотив загадковості як знакову систему, виявити його синтагматичні та парадигматичні зв’язки в тексті, проаналізувати взаємодію з іншими мотивами й елементами художньої структури; за допомогою рецептивно-естетичного підходу встановлено як цей мотив впливає на естетичний досвід читача, створює очікування та напругу, залучає до інтелектуальної гри розгадування.

Виклад основного матеріалу. Детективний жанр став “вищою формою загадки, інакше – рівнянням з одним чи кількома невідомими, яке пропонується вирішити читачеві” [2, с. 129]. Цю традицію започаткували класики жанру. А. Крісті у своїх творах майстерно використовує прийоми, що посилюють загадковість: розвиток персонажів із різними мотиваціями, фокусування на деталях, які спочатку здаються незначними, але виявляються ключовими для розкриття злочину. У такий спосіб письменниця створює атмосферу невизначеності, змушуючи читача аналізувати поведінку героїв і шукати істину.

Психологічна глибина персонажів, внутрішні монологи і роздуми детектива допомагають розкрити не лише злочин, а й мотиви, страхи, переживання, що підсилює загадковість і складність сюжету. Наприклад, у романах Р. Чандлера чи Ж. Сіменона цей прийом є важливим для розуміння мотивів злочинців і детективів.

Загадковість у детективі нерозривно пов'язана із соціальним контекстом, де злочин виступає як прояв суспільних проблем і моральних викликів. Детективний роман часто зображує боротьбу добра і зла, справедливості і підступу, що підкреслює важливість розгадки таємниці для відновлення порядку.

Мотив загадковості в детективному романі проходить складний цикл розвитку, який можна простежити, аналізуючи ключові етапи на прикладі детективного роману “Та дівчина” Р. Веа.

Формування мотиву відбувається на початку твору через створення “загадкової ситуації” – зазвичай це злочин, зникнення або незрозуміла подія. Автор закладає початкові елементи загадки: таємничі обставини, суперечливі факти, незрозумілі деталі. На цьому етапі мотив загадковості функціонує як “приманка”, що привертає увагу читача і створює первинну інтригу.

Роман “Та дівчина” починається такими словами: “*Afterwards, it was the door she would remember. It was open, she kept saying to the police. I should have known something was wrong*” [8]. Письменниця використовує кілька літературних прийомів, які діють одночасно і підсилюють один одного. Ретроспективна перспектива (*afterwards*) одразу сигналізує, що щось значуще вже сталося, створюючи темпоральну загадку, оскільки читач розуміє, що розповідь ведеться з точки майбутнього, коли всі події вже відомі, але для нього вони залишаються таємницею. Фрагментарність інформації представлена через деталь дверей, яка виділяється з контексту як єдине, що залишилося в пам'яті, що створює ефект “верхівки айсберга” – читач розуміє, що за цією деталлю приховується набагато більше. Офіційний контекст згадки про поліцію одразу вказує на кримінальний складник, активуючи жанрові очікування детективу, але характер злочину залишається невизначеним. Психологічна напруга передається через повторення фрази героїні, що свідчить про її емоційний стан і важливість цієї деталі для розуміння подій, а передчуття та провина у фразі *I should have known something was wrong* створюють додатковий рівень загадковості – що саме мала зрозуміти героїня і які були ознаки небезпеки. Символічність образу відчинених дверей працює як метафора порушеної безпеки, вторгнення в приватний простір, переходу між нормальністю та катастрофою. Такий початок формує багаторівневу загадковість: фактологічну (що сталося?), психологічну (чому героїня відчуває провину?) та символічну (що означають відчинені двері?), залучаючи читача до активного конструювання сенсу з самого початку роману.

Р. Веа майстерно інтегрує соціальний контекст Оксфордського університету як важливий чинник створення атмосфери загадковості в романі “Та дівчина”. Простір елітного академічного середовища виступає не тільки тлом для подій, а й виконує функцію структурного компо-

нента, що формує психологічну напругу та підсилює інтригу. Закритість університетського середовища, де панують усталені соціальні ієрархії, неписані правила поведінки і високий рівень конкурентності, створює природне середовище для виникнення таємниць, прихованих конфліктів і маніпуляцій.

У романі університетське середовище змальовано як своєрідний “соціальний ізолятор”, у межах якого виявляються глибинні риси характерів персонажів і проявляються їхні психологічні трансформації. Контраст між зовнішнім блиском, пов’язаним із престижем навчання в Оксфорді, інтелектуальною елітарністю та молодіжним гедонізмом, і прихованими темними аспектами особистостей студентів – зокрема заздрістю, страхом, почуттям меншовартості та бажанням самоствердження – посилює відчуття тривоги й невизначеності, що супроводжує розгортання сюжету.

Особливу роль у створенні атмосфери небезпеки і загадковості відіграє образ Ейпріл – харизматичної, яскравої студентки, яка втілює архетип *femme fatale* у сучасному культурному контексті. Її постать як *it girl* поєднує привабливість, впевненість, емоційну непередбачуваність і домінування в соціальному просторі коледжу. Її магнетична присутність, навіть у ретроспективних фрагментах, викликає водночас захоплення й настороженість, що створює відчуття постійної загрози. Через неоднозначність сприйняття Ейпріл іншими персонажами підкреслюється складність людських взаємин і неможливість однозначної інтерпретації мотивів поведінки, що, своєю чергою, підтримує атмосферу загадковості протягом усього роману.

Розвиток мотиву відбувається через поступове ускладнення загадки. Письменники зазвичай вводять нові таємничі елементи, хибні сліди, додаткові підозри, що поглиблюють загадковість. Мотив набуває багатогранності – кожна нова деталь може або наближати до розгадки, або, навпаки, заплутувати ситуацію. З’являються побічні загадки, які переплітаються з основною. Другий, заплутаний підхід обирає Р. Беа. Вона розповідає читачеві: “*April’s limp body sprawled across the hearth rug in front of the fire, almost theatrically, in the photos she was shown afterwards. But she could not remember it herself*” [8].

Цей епізод майстерно розвиває мотив загадковості через поєднання зображення з психологічною невизначеністю, створюючи таємницю. Детальний опис тіла Ейпріл надає читачеві чітку картину трагедії, але одночасно слово *theatrically* вносить елемент сумніву – чи справді це природна поза жертви, чи щось було інсценовано, що одразу викликає підозри щодо справжності ситуації.

Центральна загадка твору – вбивство Ейпріл Кларк-Кутбі десять років тому – розгортається через систему темпоральних зрушень і множинних точок зору, що створює ефект поступового розкриття істини.

Авторка використовує дворівневу темпоральну структуру: події в Оксфорді 2008 року (час скоєння злочину) та сучасність 2018 року (час розслідування). Ця дихотомія минулого й теперішнього становить основу для створення напруги, оскільки читач отримує інформацію фрагментарно, через спогади та нові обставини

Фраза *in the photos she was shown afterwards* підкреслює дистанцію між подією та її сприйняттям, створюючи медіативний рівень – героїня бачить не саму сцену, а її фотографічне відображення, що може спотворювати реальність або приховувати важливі деталі. Найпотужнішим елементом загадковості стає речення *But she could not remember it herself*, яке кардинально змінює перспективу. Якщо героїня не пам'ятає події, то чому, і наскільки можна довіряти її версії подій. Це знову створює кілька рівнів невизначеності: фактологічну (що насправді сталося з Ейпріл?), психологічну (чому героїня не пам'ятає?) та епістемологічну (як відрізнити правду від ілюзії, коли єдиний свідок втратив пам'ять?). Контраст між об'єктивністю фотографій та суб'єктивною втратою пам'яті поглиблює загадковість, змушуючи читача сумніватися в надійності наратора та шукати альтернативні пояснення подій, а це є класичним прийомом розвитку детективної інтриги.

У літературному творі наратор визначає побудову розповіді та сприяє цілісності сюжету й композиції. *“Наратор буває більш чи менш явним (експліцитним), обізнаним, всюдисущим, самосвідомим і надійним, він може розміщуватися на більшій чи меншій дистанції від наратованих ситуацій і подій, персонажів і/або нарататора”* [1, с. 84]. У романі *“Та дівчина”* Ганна функціонує як експліцитний оповідач, обізнаний і перебуває в епіцентрі оповіді, що посилює й ускладнює динаміку розкриття інформації.

Ганна як ненадійна оповідачка створює додатковий рівень загадковості через кілька взаємопов'язаних чинників. Її вибіркова амнезія, викликана алкогольним сп'янінням у ніч вбивства, природно мотивує приховування інформації та формує об'єктивні підстави для сумнівів у достовірності спогадів. Читач змушений сумніватися не лише в показах інших персонажів, але й у достовірності спогадів самої оповідачки, що подвоює рівень невизначеності в розслідуванні. Важливо підкреслити, що Ганна презентує селективний наратив, приховуючи ключові деталі не з наміром обманути читача, а через психологічні бар'єри та травматичні спогади. Це створює ефект природної загадковості, коли інформація розкривається поступово разом із процесом самопізнання персонажа. Так детективний сюжет переплітається з психологічним дослідженням, а розкриття зовнішньої таємниці відбувається паралельно з внутрішнім самоаналізом героїні.

Водночас Р. Веа включає метанаративні елементи, коли персонажі свідомо конструюють версії подій, намагаючись зрозуміти минуле. Ган-

на неодноразово аналізує власні спогади, піддає сумніву їх достовірність, що створює ефект детективного розслідування на рівні свідомості. Ця рефлексивність оповіді перетворює читача на співучасника процесу реконструкції подій, змушуючи його активно інтерпретувати та переосмислювати отриману інформацію. Метанаративний підхід дозволяє авторці показати, як пам'ять та травма впливають на конструювання особистої історії. Ганна не просто згадує минуле, а активно його переосмислює, створюючи різні версії подій залежно від нової інформації та зміни власного психологічного стану.

Особливою рисою аналізованого роману є використання сучасних технологій (соціальні мережі, електронна пошта), що дозволяє авторці створити додаткове джерело інформації та “червоних оселедців”. Цифрові сліди десятирічної давності стають ключовими доказами. Це відображає специфіку сучасного детективу й показує, як технології змінюють природу розслідування та розкриття таємниць. Цифрова пам'ять виявляється більш надійною за людську, але водночас її інтерпретація залежить від контексту та суб'єктивного сприйняття. Виникає цікавий парадокс: об'єктивні цифрові дані потребують суб'єктивної інтерпретації, що знову повертає нас до проблеми надійності оповіді та множинності можливих версій подій.

Кульмінаційний момент характеризується максимальною концентрацією загадковості, коли всі нитки зводяться до купи, але розгадка ще не очевидна. Це момент найвищої напруги, коли читач має всю необхідну інформацію, але ще не може її правильно інтерпретувати. Детективістка вводить декілька хибних слідів – від підозр щодо Вілла до припущень про інших мешканців коледжу. Кожна нова підозра підкріплюється правдоподібними доказами, що змушує читача постійно переглядати свої гіпотези. Механізм розкриття загадки базується на принципі каталізатора: смерть Джона Найвена стає поштовхом для перегляду старої справи. Нова загадка (самогубство чи вбивство Джона) розкриває стару, створюючи ефект подвійної розв'язки.

Читач відчуває максимальну концентрацію загадковості, коли читає такі рядки: “*Something is wrong. Something is wrong. The minutes tick on. 4:52. 4:57. 5:00. And with a kind of slow, mounting sickness, Hannah realizes the truth. Hugh is not driving her to the police. Hugh hasn't called the police*” [8]. Повторювана фраза *something is wrong* створює ефект наростання тривоги, а конкретні часові маркери (4:52, 4:57, 5:00) підкреслюють неблаганність моменту істини. Усі нитки сюжету зводяться до купи саме в цій сцені: поведінка Г'ю, його обіцянки звернутися до поліції, довіра Ганни до нього – все це набуває нового, зловісного значення. При цьому читач, як і героїня, має всю необхідну інформацію, але тільки зараз може правильно її інтерпретувати. Словосполучення *mounting sickness* фізично передає момент прозріння, коли всі попередні підозри і

хибні сліди раптом складаються в жахливу картину. Розуміння того, що Г'ю не везе її до поліції і не викликав поліцію – змушує проаналізувати всі попередні події. Цей момент створює ефект подвійної розгадки: нова загадка про справжні наміри Г'ю одночасно розкриває стару таємницю про його роль у всій справі.

Трансформація мотиву відбувається в момент розгадки, коли загадковість перетворюється на ясність. Те, що здавалося таємничим, отримує логічне пояснення. Мотив загадковості не зникає, а трансформується у мотив розкриття істини, задоволення від розуміння логічних зв'язків. Розгадка ґрунтується на переосмисленні відомих фактів у новому контексті. Р. Веа не вводить нової інформації в останній момент, а змушує читача по-новому інтерпретувати вже відомі деталі, що відповідає принципам “чесної гри” в детективному жанрі: “*But I didn't, did I? I saw April lying on the floor, playing dead. Just as you and she had devised*” [8]. Розділове запитання *But I didn't, did I?* демонструє переломний момент. Загадковість раптом перетворюється на розуміння через Ганніне усвідомлення того, що її обманули, і те, що здавалося реальною смертю, виявляється театральною постановкою. Ейпріл, яка лежала на підлозі, постає не як жертва, а як активна учасниця змови, а слова *playing dead* підкреслюють необхідність кардинального перегляду всіх попередніх подій. Речення *Just as you and she had devised* завершує процес трансформації, розкриваючи змову та логічні зв'язки між подіями, при цьому мотив загадковості не зникає повністю, а перетворюється на задоволення від розуміння механізму обману. Читач разом із головною героїнею переживає момент прозріння, відчуваючи, як всі елементи складаються в єдину картину, що створює ефект торжества логіки над хаосом.

Завершальний етап розвитку аналізованого мотиву зазвичай включає залишкову загадковість: деякі питання можуть залишитися відкритими, створюючи простір для читачьких інтерпретацій або підготовляючи ґрунт для продовження серії. Цей художній прийом виконує кілька важливих функцій у структурі твору. По-перше, він забезпечує відчуття достовірності оповіді, адже в реальному житті рідко коли всі події мають логічне завершення. По-друге, відкритий фінал залучає читача до співтворчості, дозволяючи йому самостійно домислювати подальший розвиток сюжету та робити власні висновки щодо долі персонажів.

Роман Р. Веа “Та дівчина” не є винятком із цієї закономірності. На останніх сторінках твору читаємо: “*Her email pings again, and she glances at it. It's from a reporter she doesn't know, someone called Paul Dylan. The subject line is Urgent request for comment re quashing of Neville conviction, for 6 o'clock news?*” [8]. Електронний лист від незнайомого репортера Пола Дайлона з'являється несподівано, притуплюючи відчуття спокою героїні. Тема листа розкриває нову перспективу розвитку подій – справа,

яка здавалася закритою, раптом виявляється предметом публічного обговорення та можливого перегляду.

Символічність цього моменту полягає у його часовій прив'язаності до *o'clock news* – вечірніх новин, які традиційно є найбільш рейтинговими та популярними. Це вказує на те, що справа може набути значного медійного резонансу, а, отже, вплинути на життя героїні набагато серйозніше, ніж просто приватне розслідування чи особиста трагедія. Медіатизація подій перетворює їх на публічне явище, позбавляючи головну героїню контролю над наративом власного життя.

Техніка “email ring” як сигналу про вторгнення зовнішнього світу у внутрішній простір персонажа є особливо красномовною в контексті сучасної літератури. Електронна пошта стає метафорою непередбачуваності долі. Звуковий сигнал повідомлення руйнує тишу, символічно нагадуючи про те, що минуле ніколи не залишається остаточно в минулому.

Отже, мотив загадковості у детективному романі виступає фундаментальним та багатограним складником, що визначає жанрову специфіку й привабливість твору. Його сутність полягає у тонкому поєднанні інтриги, логічного аналізу, глибокої психологізації персонажів і врахуванні соціокультурного контексту, що створює багаторівневу структуру наративу.

У романі “Та дівчина” мотив загадковості формується завдяки синтезу традиційних детективних прийомів із сучасними наративними техніками, що відкриває нові можливості для розгортання сюжету. Класична інтрига з елементами розслідування і поступового розкриття таємниці доповнюється психологізацією загадкових подій та характерів, що надає тексту глибини і неоднозначності. Використання ненадійної оповідачки створює ефект подвійності сприйняття реальності, ставлячи під сумнів достовірність викладених фактів і посилюючи напруження. Темпоральні зрушення, у вигляді ретроспекцій і паралельних часових ліній, розширюють простір розповіді, дозволяючи детально розкрити мотиви і події, що передували основним сюжетним перипетіям.

Важливим елементом мотиву загадковості виступає соціальний контекст, у якому розгортаються події роману. Особливості академічного середовища, ієрархія взаємин, а також культурні і психологічні чинники впливають на формування атмосфери таємничості. Завдяки цьому створюється багатопшарова структура, яка підтримує та посилює читачкий інтерес на всіх рівнях наративу – від зовнішнього розслідування до внутрішнього переживання персонажів. Р. Веа успішно адаптує класичну модель мотиву загадковості в детективному романі до сучасних тенденцій, зберігаючи ключові жанрові конвенції, але водночас оновлюючи їх за допомогою новаторських прийомів.

Література

1. Ткачук О. Наратологічний словник. Тернопіль: Астон, 2002. 173 с.
2. Цапенко Л. В. Детективна розповідь: до проблеми визначення. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія "Філологічна"*. 2015. Вип. 58. С. 128–130.
3. Auster P. The New York Trilogy. London: Faber & Faber, 1987. 478 p.
4. Eco and the Tradition of the Detective Story. Cambridge: Cambridge University Press, 2009. P. 90–112.
5. Perec G. 53 Days. Boston: David R. Godine, 2015. 272 p.
6. Rzepka C. J., Horsley L. (eds.). A Companion to Crime Fiction. Chichester: Wiley-Blackwell, 2010. 629 p.
7. Todorov Tz. The Typology of Detective Fiction. The Poetics of Prose. Ithaca: Cornell University Press, 1977. 272 p.
8. Ware R. The It Girl. New York: Gallery Books, Simon & Schuster, 2022. 432 с. URL: <https://spread.epub.pub/epub/62cfee14d3aa5e2c22f84daa> (дата звернення: 28.04.2025).

**THE MOTIVE OF MYSTERY IN THE NOVEL
"THE IT GIRL" BY RUTH WARE**

Tetiana Huliak

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University;
76015, Ivano-Frankivsk, Shevchenko St., 57;
e-mail: tetiana.huliak@pnu.edu.ua

The article examines the motive of mystery as a key structural and semantic unit of the detective novel, which determines its genre specificity and artistic organisation. Particular attention is paid to studying the functional load of this motive in the structure of the work, in particular its role in building intrigue, creating tension and stimulating reader interest. The focus of the study is R. Ware's novel "The It Girl" which is a representative example of a modern psychological detective story and serves as the basis for analysing the genre and stylistic features of modelling mystery. Mystery is considered not only as a plot-forming element that provides the dynamics and direction of the narrative, but also as a complex artistic mechanism that forms a specific type of reader interaction with the text, in particular provoking engagement, interpretative activity and emotional empathy. This approach makes it possible to highlight the deep semantic structures of the work and to determine how the motive of mystery ensures the integrity and artistic expressiveness of the detective narrative.

The stages of formation, development and transformation of the motive of mystery in R. Ware's novel are considered, with an emphasis on the func-

tioning of retrospective perspective, unreliable narrator, fragmentary presentation of information, as well as metanarrative and visual elements. The multi-level structure of the mystery is highlighted – factual, psychological and symbolic. The importance of the sociocultural context, which enhances the atmosphere of mystery, is emphasised. The motive of mystery in the modern detective novel is interpreted as a structuring component and a means of engaging the reader in an intellectual game, creating a unique communicative situation between the text, the author and the recipient.

Keywords: *motive of mystery, secret, narrator, unreliable narrator, metanarrative.*